

8

Kako se financirajo raziskave na področju zdravljenja raka trebušne slinavke?

➔ Čeprav je rak trebušne slinavke četrti najpogostejši vzrok smrti zaradi raka, sta za raziskave te bolezni v Evropi namenjena manj kot **2 %** vseh sredstev za raziskave raka⁶.

Za financiranje raziskav raka trebušne slinavke bi morali pridobiti dodatna sredstva.

➔ V Združenem kraljestvu za raziskave raka na dojkah namenijo 42 milijonov funtov, za raziskave raka trebušne slinavke pa 5,2 milijona funtov⁷.

➔ Izboljšano preživetje je odvisno od dobrega poznavanja bolezni, s čimer se poveča možnost za zgodnejšo postavitev diagnoze.

9

Kakšna je umestitev raka trebušne slinavke glede na druge vrste raka?

➔ **16,8 %** smrti zaradi najbolj smrtonosnih vrst raka gre pripisati raku trebušne slinavke (podatki iz leta 2012); kljub temu je bilo v Evropskem parlamentu med letoma 2009 in 2014 samo **3,4 %** parlamentarnih vprašanj namenjenih tem vrstam raka.

➔ Zaradi mamografskega presejanja in izboljšav pri zdravljenju sta se med letoma 1975 in 2011 pojavnost in umrljivost za rakom dojke zmanjšali za **43 %**⁸.

Zaradi izboljšanega presejanja in zdravljenja se je preživetje pri raku prostate, dojk ter pri raku danke in debelega črevesa bistveno izboljšalo.

Obstaja razkorak med resnostjo in umrljivostjo pri tej bolezni ter njeno politično prioriteto.

Čeprav je rak trebušne slinavke četrti najpogostejši vzrok smrti zaradi raka, poročilo Evropske komisije iz leta 2014 o »Presejanju raka v Evropski uniji« ne omenja njegovega bremena niti ne navaja z njim povezanih političnih smernic.

10

Kje lahko dobim več informacij?

➔ Novembra 2014 je bila oblikovana Evropska platforma o raku trebušne slinavke za več interesnih skupin. Sestavljajo jo evropski strokovnjaki, univerzitetni profesorji, bolniki, zdravniki in politiki, ki želijo povečati zavedanje o raku trebušne slinavke, da bi izboljšali standarde oskrbe, diagnostike in zbiranja podatkov za bolnike, ki po vsej Evropi obolevajo zaradi raka trebušne slinavke. Platformo finančno podpirata družbi Celgene in Baxalta.

10 pomembnih dejstev, ki jih morate vedeti o raku trebušne slinavke

¹ Malvezzi M, Bertuccio P, Levi F, La Vecchia C, Negri E, et al. European cancer mortality predictions for the year 2013. *Annals of Oncol.* 2013; 24:792-800

² Carrato et al, 2015. "A Systematic Review of the Burden of Pancreatic Cancer in Europe: Real-World Impact on Survival, Quality of Life and Costs."

³ Karolinska Institutet – Presentation by Professor Matthias Lohr, "How to overcome the dilemma of Pancreatic cancer", November 2014

⁴ Bray F, Ren JS, Masuyer E, Ferlay J, et al. Global estimates of cancer prevalence for 27 sites in the adult population in 2008. *Int J Cancer* 2013; 132:1133-45.

⁵ Pancreatic Cancer Action – Risk factors for Pancreatic Cancer, 2014

⁶ European Cancer Patient Coalition (ECPC), November 2014

⁷ Pancreatic Cancer Action – Research Funding – <https://pancreaticcanceraction.org/pancreatic-cancer/stats-facts/research-funding/> Retrieved 18 February 2015

⁸ SEER Stat Fact Sheet : Breast cancer – <http://seer.cancer.gov/statfacts/html/breast.html> - Retrieved 18 F

⁹ Pancreatic Cancer Action Network. The alarming rise of pancreatic cancer deaths in The United States: Why we need to stem the tide today, 2012. http://www.pancan.org/wp-content/uploads/2013/01/incidence_report_2012_executive_summary.pdf [Last accessed September 2015]

10 pomembnih dejstev, ki jih morate vedeti o raku trebušne slinavke

1

Kaj je rak trebušne slinavke?

➔ Ko se v trebušni slinavki, žleznem organu za želodcem, začnejo razmnoževati rakave celice, se lahko iz njih razvije tvorba, rak trebušne slinavke.

➔ Stopnja preživetja je pri tej vrsti raka najnižja med vsemi¹.

➔ Rak trebušne slinavke je trenutno četrti najpogostejši v zrok smrti zaradi raka v Evropi. Če ne ukrepamo, naj bi po napovedih postal drugi najpogostejši vzrok smrti zaradi raka⁹.

2

Za kako hudo bolezen gre?

➔ Ker številni primeri ostajajo neugotovljeni, je celokupna srednja vrednost preživetja pri osebi z diagnozo metastatskega raka trebušne slinavke **4,6 meseca**².

➔ **Samo 20 %** vseh primerov raka trebušne slinavke je mogoče operirati³. Glavni razlog, da bolnikov ni mogoče zdraviti, je pozna postavitev diagnoze.

➔ Stopnja preživetja je pri tej vrsti raka najnižja med vsemi. Bolnikom, ki zbolijo za rakom trebušne slinavke, se ob postavitvi diagnoze pričakovana življenjska doba skrajša za **98 %**².

Danes diagnozo raka trebušne slinavke na splošno povezujejo s smrtno obsodbo in le malo bolnikov je eno leto po postavitvi diagnoze še živih⁴; če bi bila diagnoza postavljena prej, bi se lahko umrljivost zaradi te bolezni zmanjšala. Pravočasna postavitev diagnoze poveča verjetnost preživetja.

3

Kdo je ogrožen?

➔ Za rakom trebušne slinavke zbolevalo moški in ženske v enakem razmerju.

➔ Debelost poveča tveganje pri približno **12 %** vseh primerov raka trebušne slinavke⁵.

➔ Največji dejavnik tveganja za raka trebušne slinavke je starost. Od 45. leta dalje se njegova pojavnost povečuje.

➔ Za skoraj 1/3 primerov je krivo kajenje⁵.

➔ Osebe s sladkorno boleznijo imajo dvakrat večje tveganje za razvoj raka trebušne slinavke⁵.

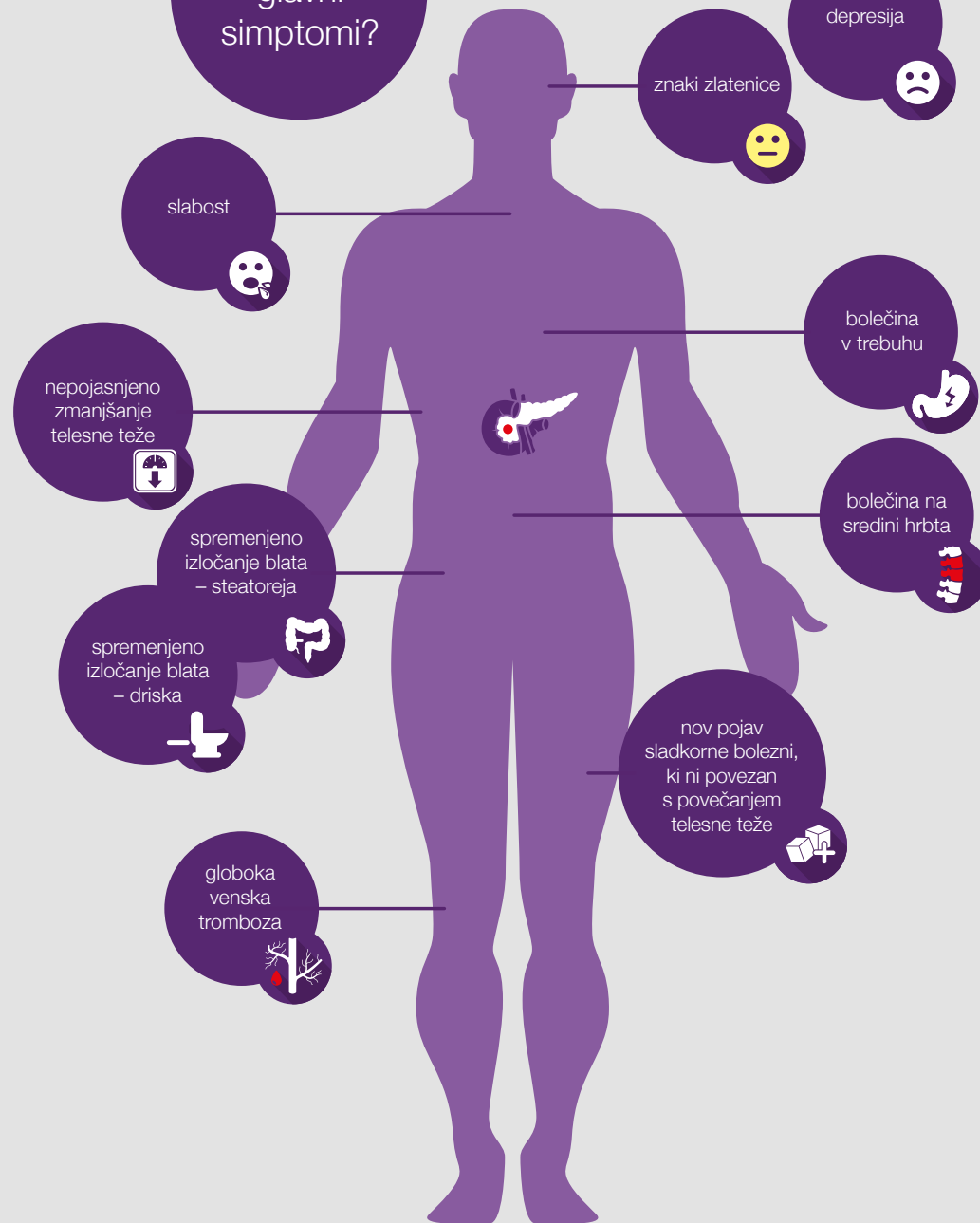
➔ Predhodne rakave in druge bolezni (vnetna črevesna bolezen, kronični pankreatitis in bolezen dlesni) so povezane s povečanim tveganjem za raka trebušne slinavke.

➔ Kronični pankreatitis se najpogosteje razvije zaradi dolgotrajnega uživanja **alkohola**.

➔ Pri osebah z družinsko anamnezo raka trebušne slinavke je tveganje skoraj dvojno.

4

Kateri so glavni simptomi?

5

Kako diagnosticiramo raka trebušne slinavke?

Obisk pri osebem zdravniku, napotitev k specialistu, preiskave (krvne preiskave, ultrazvočno in rentgensko slikanje, biopsija).

➔ Diagnozo je težko postaviti zaradi odsotnosti bioloških označevalcev, ključnih genov ali načinov slikanja.

➔ Pri 40 % diagnosticiranih bolnikov je bolezen že napredovala in rak je že metastaziral.

6

Kakšno je standardno zdravljenje?

Možnosti zdravljenja so odvisne od stadija tumorja. Vključujejo lahko:

➔ adjuvantno kemoterapijo

➔ kirurški poseg

➔ paliativno in podporno zdravljenje

➔ kemoterapijo in/ali kemoradioterapijo

7

Ali je bil pri tej bolezni v zadnjih letih dosežen kakšen napredek?

➔ Rak trebušne slinavke je edini rak z naraščajočo umrljivostjo pri obeh spolih.

➔ Zaradi pozne postavitve diagnoze in majhnega števila učinkovitih strategij zdravljenja se preživetje pri raku trebušne slinavke v zadnjih 40 letih ni bistveno spremenilo. Slab napredek pri novih učinkovitih zdravljenjih je predvsem posledica nizkega vlaganja v raziskave.